

Arhim. SIMEON KRAIOPOULOS

**PĂCATUL
ȘI
STĂRILE PSIHOPATOLOGICE**

Traducerea: Cristina ROGOBETE

BUCUREȘTI
EDITURA BIZANTINĂ

Cuprins

Păcatul.....	5
Notă introductivă	11
Partea I Temperamentul.....	15
Cele patru temperamente, în accepțiunea lui Galenus	15
Moștenirea genetică și mediul înconjurător în formarea caracterului unui om	15
Temperamentul melancolic	19
Temperamentul coleric	21
Temperamentul optimist.....	21
Temperamentul flegmatic	23
Înțelegerea fiecărui suflet în parte și tratamentul compătitor.....	26
Introvertiți și extrovertiți	26
Schizotimici și ciclotimici.....	26
Să ne purtăm cu copiii în funcție de temperamentul lor	29
Fiecare să caute să afle cărui tip aparține.....	32
Referințe despre tipurile melancolic și coleric.....	34
Optimiștii	36
Flegmaticii.....	38
Partea a II-a Complexul de inferioritate	41
Oamenii cei mai vrednici de compătire.....	41
Este un om nefericit	41
Sintagma „complexul de inferioritate”	42
Pentru că există pericolul de a-i înțelege	

greșit pe cei care suferă	45
False remedii pentru complexul de inferioritate	46
Câteva caracteristici ale celui afectat de complexul de inferioritate	48
Încercări de camuflare ale complexului de inferioritate.....	50
Fantezia ca substitut al realității	53
Rădăcini în experiențele copilăriei.....	56
Un sentiment fiziologic al eșecului, care dispare cu timpul.....	56
Obstacole care adâncesc sau accentuează complexul de inferioritate	58
Bălbâiala	59
Nașterea complexului de inferioritate.....	63
Factori și condiții.....	63
Copilul stângaci.....	63
Poziția socială și sentimentul de inferioritate	66
Diferența de vârstă dintre copii.....	67
Copiii nedorți. Diferențieri între copii.....	70
„Cât de chinuitoare poate să ajungă această situație!”	72
„Dominarea copiilor de către părinți”	77
Dascăli cu comportament despotice	79
Ce trebuie să facem?.....	80
Cunoașterea de sine	81
Să-și amintească experiențele dureroase ale copilăriei	84
Prețuirea și acceptarea sinelui	86
Înaintea lui Dumnezeu suntem toți la fel «Ăsta sunt, și gata!»	90
„...încercarea de a canaliza toate acțiunile în direcția unui singur mare scop”.....	91
Egoismul colectiv hipertrofic.....	93
Încă un antidot împotriva complexului de inferioritate.....	94

Partea a III-a Vinovăția neconștientizată	97
Vinovăție și boli	97
Cele două tipuri de vinovăție neconștientizată	97
...au drept scop ascunderea vinovăției	100
Ceva se împotrivesc vindecării	102
Cum se rezolvă vinovăția neconștientizată	104
Domnul ia asupra Sa vinovăția noastră, dacă o predăm milei Lui	106
Marea confuzie: deși cineva se simte vinovat, face păcatul	106
„Nu vreau să judec. De ce o fac însă?”	108
Dacă vinovăția nu este readusă în conștient.....	111
„Justificări logice fabricate”	112
Spovedania prin care nu scapi de vinovăție	114
Sub formă de epilog	118
Partea a IV-a Problema păcatului neiertat	121
Vom căuta mântuirea noastră în duhul Bisericii	121
Dumnezeu ne vorbește de pedeapsă pentru că vrea să ne mântuim	121
Cauza mai adâncă: vinovăția neconștientizată....	123
Importanța vârstei în vindecarea bolilor de natură psihică	125
Sentimentul păcatului de neiertat și complexul îndoielilor patologice	127
Idei, imagini și sentimente de factură profanatoare și terifiantă	130
Un exemplu caracteristic al complexului de vinovăție și al păcatului de neiertat	133
Dacă nu te eliberează Dumnezeu, nu te poți elibera	136
Diverse interpretări greșite... ..	136
Condițiile întoarcerii la Dumnezeu.....	138
Fundamentul religios al bolnavului	140

Respect pentru oameni și cărți

Partea a V-a Hobotnicia	146
«Ce mare sfânt sunt eu!»	146
Conștiința sensibilă	147
Conștiința confuză	147
Conștiința habotnică	149
Hobotnicia – boala vieții duhovnicești	150
Modalități greșite de vindecare a scrupulozității..	152
...asemenea unui cearșaf sub care zace	
un cadavru	154
Luther	156
Adevărata vindecare	157
Partea a VI-a Păcatul și simptomele lui	160
Ce este păcatul?	160
Doi factori necesari pentru vindecarea omului	160
Viziunea ortodoxă și romano-catolică	
asupra păcatului	163
Plecând de la vindecarea orbului din naștere	167
Una este păcatul și altceva este boala morală	171
Cugetul omului este cel care	
naște faptele păcătoase	171
Deosebirea dintre păcat și boala morală	174
Una este cugetul alterat, alta este boala morală ..	176
Manifestări ale bolii morale	178
O situație neobișnuită	181
Atenția în aplicarea principiilor generale și a	
situațiilor individuale	184
În loc de epilog	187

Păcatul

*Cine ajunge să-și vadă păcatul
este mai mare decât cel care a văzut înger.*

Sfântul Efrem Sirul

Păcatul este un concept fundamental în teologia creștină și nu numai. Nu este nevoie să insistăm pentru a convinge de locul central pe care-l ocupă păcatul în discursul teologic și în predica Bisericii. Este, însă, nevoie să atragem atenția și să insistăm asupra faptului că păcatul este o realitate fundamentală și determinantă în viața fiecărui om. Și aceasta în contextul în care, și datorită orientării scolastice a teologiei, și a predicii creștine, dar și datorită unei reacții aproape generalizate de a scăpa de presiunea păcatului, fie prin desființarea lui ca noțiune, fie prin exilarea lui în zona „religiosului” sau în zone marginale ale existenței – ironie, de ex. -, omul contemporan pare „eliberat” și ușurat la nivelul conștiinței de provocarea păcatului. Ceea ce trebuie să afle omul, oricare ar fi el, este că păcatul nu este întâi de toate un concept teoretic și parte a unui discurs religios teologic de care poate să fie total și justificat dezinteresat, ci este o stare reală sau o multitudine de stări reale care îi afectează viața în

adâncul ei. A făcut foarte mult rău monopolizarea păcatului de către discursul religios. S-a indus și s-a încetățenit mentalitatea că putem vorbi despre păcat numai în context religios și prin urmare păcatul ar fi o chestiune care ține de omul religios și-l preocupă pe om numai dacă și în măsura în care are o viață religioasă. De asemenea, din multiple motive, păcatul este perceput ca o consecință a nerespectării unor convenții, legi, porunci, canoane etc. Aceasta este perspectiva juridică, exterioară a păcatului care a condus ușor la concluzia că dacă resping sau nu mă interesează respectivele convenții morale, nu mai am treabă cu păcatul. Ori, cel mai important lucru pe care trebuie să-l înțeleagă oricine este că păcatul, înainte de orice, este un eșec existențial, o abatere mai mică sau mai mare de la modul corect sau sănătos de a trăi. Trebuie să plecăm de la adevărul conform căruia, omul reprezintă o realitate dată – nu se inventează pe sine, nici nu se crează, ci este chemat să se înscrie într-un dat existențial și prin urmare rămânerea lui pe traiectoria existențială care este conformă cu datul său existențial înseamnă împlinire și bucurie, iar deraierile mai mici sau mai mari de la aceasta sunt eșecuri, neîmpliniri care aduc nefericirea. Acestea din urmă sunt numite păcate. De altfel, originalul grecesc al cuvântului păcat, *amartia*, înseamnă etimologic greșirea țintei, eșec, abaterea de la drum. De aceea, cel mai important aspect care trebuie luat în discuție referitor la păcat este adevărul privitor la sensul final sau rațiunea ultimă de a exista a omului, capătul drumului la care este chemat omul să ajungă. Numai în funcție de capătul drumului putem discuta despre rămânerea și înaintarea pe drum sau despre abateri, deraieri, rătăcirii mai mici sau mai mari sau despre pierderea cu desăvârșire a drumului. Dacă omul este chemat să

trăiască pentru a mânca, a bea, a se distra, a dormi și nimic mai mult, atunci așezarea și rămânerea pe drumul împlinirii echivalează cu a mânca, a bea, a te distra și a dormi. Deși pare simplu, chiar și aici se ridică întrebarea dacă orice cantitate de mâncare sau băutură sau distracție sau somn fac bine omului. Va trebui să constatăm și să acceptăm, sub presiunea evidențelor, că chiar și în această situație, există un drum de la care, dacă se abate prea mult, omul va suferi la propriu sau chiar își va grăbi moartea. Dacă mănânci ceea ce nu trebuie, dacă mănânci mai mult sau mult prea puțin decât trebuie, eșuezi punctual, parțial sau total. La început eșecul este suportabil dar persistența pe calea eșecului duce la boală și la moarte. Dacă, însă, omul este mai mult decât mâncare, băutură, distracție și somn, ceea ce suntem obligați să acceptăm tot sub presiunea evidențelor, dacă omul este de exemplu o ființă chemată să iubească, iar împlinirea lui vine din a iubi și a fi iubit, atunci va trebui să accepte că sunt situații, stări, lucruri, fapte, care îl mențin pe această traiectorie sau altele care-l abat de la această traiectorie. Prin urmare, omul este obligat să recunoască în propria viață și existență că iubește sau că nu iubește, că face lucruri care exprimă iubirea lui față de ceilalți sau face lucruri care consemnează eșecul lui punctual, parțial sau total de a iubi. În cazul și în măsura în care orice om vrea să iubească sau să fie iubit, va trebui să fie foarte preocupat să identifice ce anume îl ajută să iubească și ce anume îl împiedică sau îl conduce la eșecul de a iubi. Dacă va afla că lăcomia, de exemplu, sau lenea sunt stări care-l împiedică să iubească, și este suficient de responsabil încât să recunoască faptul că este lacom sau leneș, atunci va încerca să scape de lăcomie și de lene, nu pentru a nu mai fi lacom și leneș, ci pentru a înlătura un obstacol